

Podsjetimo se...

- zadnji puta razmatrali:
 - konvolucijsku sumaciju – nastavak
 - odziv MIMO linearnih vremenski kontinuiranih sustava
 - impulsni odziv linearnih vremenski kontinuiranih sustava
 - model ulaz-izlaz za vremenski diskretne sustave
 - impulsni odziv SISO diskretnih sustava

1

a danas

- danas ćemo razmotriti:
 - model ulaz-izlaz za vremenski kontinuirane sustave

2

Opis linearnih sustava i njihov odziv gdje smo do sada?

$$\begin{aligned}
 &\text{Stanja} = \text{Realni}^N, \text{Ulazi} = \text{Realni}^M, \text{Izlazi} = \text{Realni}^K \\
 &\forall n \in \text{Cjelobrojni}, \quad s[n+1] = As[n] + Bx[n] \\
 &\quad y[n] = Cs[n] + Dx[n] \\
 &s[n] = A^n s[0] + \sum_{m=0}^{n-1} A^{n-1-m} Bx[m], \quad n > 0 \\
 &y[n] = \begin{cases} Cs[0] + Dx[0], & n = 0 \\ CA^n s[0] + \left\{ \sum_{m=0}^{n-1} CA^{n-1-m} Bx[m] \right\} + Dx[n], & n > 0 \end{cases} \\
 &y[n] = \sum_{m=0}^n h[n-m]x[m], \quad n \geq 0 \\
 &a_0 y[n] + a_1 y[n-1] + a_2 y[n-2] + \dots + a_N y[n-N] = \\
 &\quad = b_0 x[n] + b_1 x[n-1] + b_2 x[n-2] + \dots + b_M x[n-M]
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 &\text{Stanja} = \text{Realni}^N, \text{Ulazi} = \text{Realni}^M, \text{Izlazi} = \text{Realni}^K \\
 &\forall t \in \text{Realni}, \quad \dot{w}(t) = Aw(t) + Bx(t) \\
 &\quad y(t) = Cw(t) + Dx(t) \\
 &w(t) = e^{At} w(0) + \int_0^t e^{A(t-\tau)} Bx(\tau) d\tau \\
 &y(t) = C e^{At} w(0) + \int_0^t C e^{A(t-\tau)} Bx(\tau) d\tau + Dx(t) \\
 &y(t) = \int_0^t h(t-\tau)x(\tau) d\tau,
 \end{aligned}$$

3

Kontinuirani vremenski stalni linearni sustavi

Model sustava s ulazno izlaznim varijablama

Kontinuirani sustavi – model s ulazno izlaznim varijablama

- kontinuirani sustav je općenito opisan s više simultanih diferencijalnih jednadžbi.
- često se više simultanih diferencijalnih jednadžbi svodi na jednu jednadžbu višeg reda koja veže jednu izlaznu i jednu ulaznu varijablu.

$$\begin{aligned}
 a_n y^{(n)}(t) + a_{n-1} y^{(n-1)}(t) + \dots + a_0 y(t) &= f(t) = \\
 &= b_m x^{(m)}(t) + b_{m-1} x^{(m-1)}(t) + \dots + b_0 x(t)
 \end{aligned}$$

5

Kontinuirani sustavi – model s ulazno izlaznim varijablama

- koeficijenti $\{a_i\}$ i $\{b_i\}$
 - konstantni → vremenski stalan linearni sustav
 - funkcija vremena → vremenski promjenjivi linearni sustav
 - zavise od ulaznih ili izlaznih varijabli i njihovih derivacija → nelinearni sustav

6

Kontinuirani sustavi – model s ulazno izlaznim varijablama

- rješenje diferencijalne jednadžbe

$$\begin{aligned}
 a_n y^{(n)}(t) + a_{n-1} y^{(n-1)}(t) + \dots + a_0 y(t) &= f(t) = \\
 &= b_m x^{(m)}(t) + b_{m-1} x^{(m-1)}(t) + \dots + b_0 x(t)
 \end{aligned}$$

ima dvije komponente:

- $y_h(t)$ - rješenje homogene jednadžbe
- $y_p(t)$ - partikularno rješenje

$$y(t) = y_h(t) + y_p(t)$$

7

Klasične metode rješavanja

- jednadžba postaje homogena za $f(t) = 0$:

$$a_n \frac{d^n y}{dt^n} + \dots + a_0 y = 0$$

- jednadžba je n - tog reda → ima n linearno nezavisnih rješenja, pa se opće rješenje može prikazati kao linearna kombinacija pojedinačnih rješenja.

$$y_h(t) = K_1 y_1(t) + K_2 y_2(t) + \dots + K_n y_n(t)$$

8

Klasične metode rješavanja

- pretpostavlja se rješenje oblika: $y(t) = e^{pt}$, $p \in \mathbb{C}$.
- supstitucijom se dobije izraz:

$$(a_n p^n + a_{n-1} p^{n-1} + \dots + a_1 p + a_0) e^{pt} = 0.$$

- karakteristična jednadžba gornje diferencijalne jednadžbe

$$a_n p^n + a_{n-1} p^{n-1} + \dots + a_1 p + a_0 = 0$$

9

- opće rješenje uz n različitih karakterističnih korijena

$$y_h(t) = K_1 e^{p_1 t} + K_2 e^{p_2 t} + \dots + K_n e^{p_n t} = \sum_{i=1}^n K_i e^{p_i t}$$

- opće rješenje uz k jednakih od ukupno n korijena

$$y_h(t) = K_1 e^{p_1 t} + K_2 t e^{p_1 t} + \dots + K_k t^{k-1} e^{p_1 t} + K_{k+1} e^{p_{k+1} t} + \dots + K_n e^{p_n t}$$

10

- opće rješenje uz korijene višestrukosti m_1, m_2, \dots, m_n

$$y_h(t) = \sum_{i=1}^{n'} e^{p_i t} \sum_{j=1}^{m_i} K_{ij} t^{j-1}$$

gdje je

$$\sum_{i=1}^{n'} m_i = n$$

11

- rješenje homogene jednadžbe – komplementarno rješenje ili slobodni odziv sustava,
 - postoji i kada nema pobude za $K_i \neq 0$,
 - naziva se i vlastito gibanje ili titranje sustava jer opisuje titranje energije u sustavu bez vanjskog poticaja.
 - komponente slobodnog odziva titraju isključivo karakterističnim frekvencijama sustava p_i , koje zavise od strukture i parametara sustava, a ne od pobude.
 - komplementarno rješenje prisutno je u općem rješenju nehomogene jednadžbe.

12

- opće rješenje diferencijalne jednadžbe za slučaj nejednakih korijena je:

$$y(t) = \sum_{i=1}^n K_i e^{p_i t} + y_p(t)$$

- konstante K_i određuju se iz početnih uvjeta danih preko vrijednosti funkcije i njenih derivacija u $t = 0$.
- uzastopnom derivacijom izraza za $y(t)$ u $t=0$ dobiva se sustav linearnih algebarskih jednadžbi.

13

$$y(0) - y_p(0) = K_1 + K_2 + \dots + K_n$$

$$\dot{y}(0) - \dot{y}_p(0) = p_1 K_1 + p_2 K_2 + \dots + p_n K_n$$

\vdots

$$y^{(n-1)}(0) - y_p^{(n-1)}(0) = p_1^{n-1} K_1 + p_2^{n-1} K_2 + \dots + p_n^{n-1} K_n$$

- Van der Mondova determinanta sustava sastavljena od potencija korijena p_i, p_i^{n-1} .

14

- uz konstantnu ili periodičku pobudu partikularno rješenje se naziva *stacionarno stanje*.
- komplementarno rješenje iščezava s vremenom pa se naziva *prijelazno* ili *prolazno stanje*.

15

- Prijelazno stanje sastoji se od titranja vlastitim frekvencijama p_i sustava.
- Amplitude titranja u prijelaznom stanju određene su razlikom početnog stanja $\{y^{(i)}(0)\}$ i iznosa partikularnog rješenja $\{y_p^{(i)}(0)\}$ u trenutku $t = 0$.

16

- Prvi specijalni slučaj: početni uvjeti jednaki partikularnom rješenju u $t = 0$

$$y^{(i)}(0) - y_p^{(i)}(0) = 0, \quad i = 0, 1, 2, \dots, n-1.$$

- trivijalno rješenje, $K_i = 0$.
- prijelaznog procesa nema, već stacionarno stanje kreće odmah i ima frekvenciju pobude.

17

- drugi specijalni slučaj: *početni uvjeti jednaki 0*

$$y(0) = 0, \dot{y}(0) = 0, \dots, y^{(n-1)}(0) = 0.$$
- sustav je bez početne energije - *miran sustav*
- označimo s K_{pi} konstante koje slijede iz početnih uvjeta kada je sustav miran

18

Amplitude vlastitog titranja sustava

- Treći specijalni slučaj: $f(t) = 0$ – nepobuđen sustav

$$y_p(t) = 0, \dot{y}_p(t) = 0, \dots, y_p^{(n-1)}(t) = 0.$$

- označimo s K_{0i} konstante koje slijede iz početnih uvjeta $y_p^{(i)}(0) = 0$.

19

Amplitude vlastitog titranja sustava

- ukupno rješenje prikazano pomoću K_{0i} i K_{pi} :

$$y(t) = \left[\sum_{i=1}^n K_{0i} e^{p_i t} + \sum_{i=1}^n K_{pi} e^{p_i t} \right] + y_p(t)$$

- dio s *vlastitim titranjem* frekvencijom p_i u zagradi te *prisilno titranje* $y_p(t)$ frekvencijom pobude.

20

Amplitude vlastitog titranja sustava

- ukupno rješenje prikazano pomoću K_{0i} i K_{pi} može biti prikazano i ovako

$$y(t) = \underbrace{\sum_{i=1}^n K_{0i} e^{p_i t}}_{\text{odziv nepobuđenog sustava}} + \underbrace{\left[\sum_{i=1}^n K_{pi} e^{p_i t} + y_p(t) \right]}_{\text{odziv mirnog sustava}}$$

- odziv *nepobuđenog sustava* koji titra s p_i
- u zagradi je odziv *mirnog sustava* koji titra s p_i i frekvencijom pobude.

21

Prisilni odziv sustava

- Prisilni odziv sustava predstavlja partikularno rješenje nehomogene jednadžbe.
 - Općenito se može dobiti Lagrangeovom metodom varijacije parametara.
- Za pobudu eksponencijalnom funkcijom računanje odziva je jednostavno jer se $y_p(t)$ može predstaviti eksponencijalom (deriviranjem se mijenja samo kompleksna amplituda eksponencijale).
- Određivanje kompleksne amplitude temelji se na metodi neodređenih koeficijenata.

22

Odziv sustava primjer

- naći odziv sustava opisanog diferencijalnom jednadžbom

$$\ddot{y}(t) + 0,2\dot{y}(t) + 0,16y(t) = x(t)$$

$$\text{uz } x(t) = 0,64s(t) \text{ i } y(0) = -3; \dot{y}(0) = -1$$

- karakteristična jednadžba i karakteristične frekvencije su

$$p^2 + 0,2p + 0,16 = 0 \Rightarrow p_{1,2} = -0,1 \pm j0,3873$$

23

Odziv sustava primjer

- pa je rješenje homogene jednadžbe

$$y_h(t) = K_1 e^{(-0,1+j0,3873)t} + K_2 e^{(-0,1-j0,3873)t}$$

- partikularno rješenje je oblika

$$y_p(t) = As(t) = 4s(t)$$

- uvrštenjem u polaznu jednadžbu i

$$\begin{aligned} \text{za } \ddot{y}_p(t) = 0, \dot{y}_p(t) = 0 \Rightarrow \\ 0,16A = 0,64 \Rightarrow A = 4 \end{aligned}$$

24

Odziv sustava primjer

- totalno rješenje je

$$y(t) = K_1 e^{(-0,1+j0,3873)t} + K_2 e^{(-0,1-j0,3873)t} + 4s(t)$$

- konstante K_1 i K_2 određuju se iz početnih vrijednosti

- rješenje i njegova derivacija su

$$y(t) = K_1 e^{p_1 t} + K_2 e^{p_2 t} + 4s(t)$$

$$\dot{y}(t) = p_1 K_1 e^{p_1 t} + p_2 K_2 e^{p_2 t}$$

25

Odziv sustava primjer

- za $t = 0$

$$\left. \begin{aligned} y(0) &= K_1 + K_2 + 4 \\ \dot{y}(0) &= p_1 K_1 + p_2 K_2 \end{aligned} \right\} \Rightarrow$$

$$K_1 = -3,5 + 2,1947j = 4,1312 e^{j2,5815}$$

$$K_2 = -3,5 - 2,1947j = 4,1312 e^{-j2,5815}$$

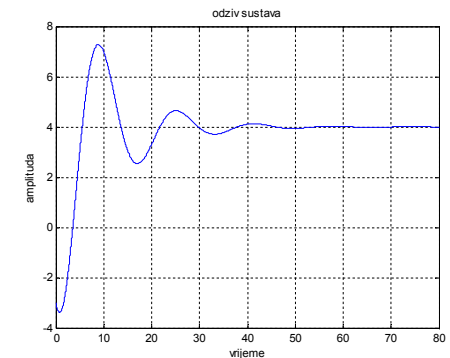
- konačno totalno rješenje je

$$y(t) = 4,1312 e^{j2,5815} e^{-0,1t} e^{j0,3873t} + 4,1312 e^{-j2,5815} e^{-0,1t} e^{-j0,3873t} + 4s(t)$$

$$y(t) = 8,2624 e^{-0,1t} \cos(0,3873t + 2,5815) + 4s(t)$$

26

Odziv sustava primjer

27

Odziv nepobuđenog sustava primjer

- totalno rješenje možemo naći i kao zbroj nepobuđenog i odziv mirnog sustava
 - odziv nepobuđenog sustava je
- $$y_{nep}(t) = K_{01}e^{(-0,1+j0,3873)t} + K_{02}e^{(-0,1-j0,3873)t}$$
- konstante K_{01} i K_{02} određuju se iz početnih vrijednosti
 - rješenje i njegova derivacija su

$$y_{nep}(t) = K_{01}e^{p_1 t} + K_{02}e^{p_2 t}$$

$$\dot{y}_{nep}(t) = p_1 K_{01}e^{p_1 t} + p_2 K_{02}e^{p_2 t}$$

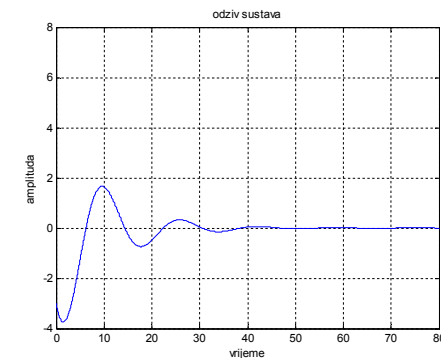
28

Odziv sustava primjer

- za $t = 0$
- $$\left. \begin{aligned} y_{nep}(0) &= K_{01} + K_{02} \\ \dot{y}_{nep}(0) &= p_1 K_{01} + p_2 K_{02} \end{aligned} \right\} \Rightarrow$$
- $$K_{01} = -1,5 + 1,6783j = 2,2509e^{j2,3002}$$
- $$K_{02} = -1,5 - 1,6783j = 2,2509e^{-j2,3002}$$
- konačno, rješenje nepobuđenog sustava je
- $$y_{nep}(t) = 2,2509e^{j2,3002}e^{-0,1t}e^{j0,3873t} + 2,2509e^{-j2,3002}e^{-0,1t}e^{-j0,3873t}$$
- $$y_{nep}(t) = 4,5018e^{-0,1t} \cos(0,3873t + 2,3002)$$

29

Odziv sustava primjer

30

Odziv mirnog sustava primjer

- odziv mirnog sustava je
- $$y_{mirn}(t) = K_{p1}e^{(-0,1+j0,3873)t} + K_{p2}e^{(-0,1-j0,3873)t} + 4s(t)$$
- konstante K_{p1} i K_{p2} određuju se iz početnih vrijednosti
 - rješenje i njegova derivacija su

$$y_{mirn}(t) = K_{p1}e^{p_1 t} + K_{p2}e^{p_2 t} + 4$$

$$\dot{y}_{mirn}(t) = p_1 K_{p1}e^{p_1 t} + p_2 K_{p2}e^{p_2 t}$$

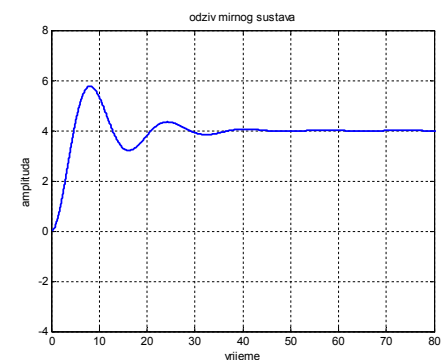
31

Odziv sustava primjer

- za $t = 0$
- $$\left. \begin{aligned} y_{mirn}(0) &= K_{p1} + K_{p2} + 4 \\ \dot{y}_{mirn}(0) &= p_1 K_{p1} + p_2 K_{p2} \end{aligned} \right\} \Rightarrow$$
- $$K_{p1} = -2 + 0,5164j = 2,0656e^{j2,8889}$$
- $$K_{p2} = -2 - 0,5164j = 2,0656e^{-j2,8889}$$
- konačno, rješenje mirnog sustava je
- $$y_{mirn}(t) = 2,0656e^{j2,8889}e^{-0,1t}e^{j0,3873t} + 2,0656e^{-j2,8889}e^{-0,1t}e^{-j0,3873t} + 4s(t)$$
- $$y_{mirn}(t) = 4,1312e^{-0,1t} \cos(0,3873t + 2,8889) + 4s(t)$$

32

Odziv sustava primjer

33

Odziv nepobuđenog sustava primjer

- totalno rješenje možemo naći i kao zbroj nepobuđenog i odziv mirnog sustava

$$y(t) = y_{nep}(t) + y_{mirn}(t)$$

$$y(t) = (-1,5 + 1,6783j)e^{(-0,1+j0,3873)t} + (-1,5 - 1,6783j)e^{(-0,1-j0,3873)t} + (-2,0 + 0,5164j)e^{(-0,1+j0,3873)t} + (-2,0 - 0,5164j)e^{(-0,1-j0,3873)t} + 4s(t)$$

$$y(t) = (-3,5 + 2,1947j)e^{(-0,1+j0,3873)t} + (-3,5 - 2,1947j)e^{(-0,1-j0,3873)t} + 4s(t)$$

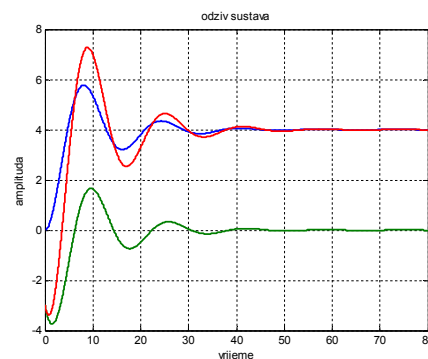
$$y(t) = 4,5018e^{-0,1t} \cos(0,3873t + 2,3002) +$$

$$+ 4,1312e^{-0,1t} \cos(0,3873t + 2,8889) + 4s(t)$$

$$y(t) = 8,2624e^{-0,1t} \cos(0,3873t + 2,5815) + 4s(t)$$

34

Odziv sustava primjer

35

Odziv sustava primjer

Signali i sustavi

Sustavi drugog reda

Vladanje i svojstva kontinuiranih sustava drugog reda

- linearni vremenski stalan sustav drugog reda s jednim ulazom i jednim izlazom opisan je s

$$\begin{bmatrix} \dot{w}_1 \\ \dot{w}_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} w_1 \\ w_2 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} b_1 \\ b_2 \end{bmatrix} x$$

$$y = \begin{bmatrix} c_1 & c_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} w_1 \\ w_2 \end{bmatrix} + dx$$

- jednadžba stanja se može transformirati u diferencijalnu jednadžbu drugog reda:

$$\ddot{w}_1 - T\dot{w}_1 + \Delta w_1 = u(t) \quad \text{ili}$$

$$\ddot{w}_2 - T\dot{w}_2 + \Delta w_2 = v(t).$$

37

Vladanje i svojstva kontinuiranih sustava drugog reda

- pri tom su:

$$T = a_{11} + a_{22} \quad \text{trag matrice } A$$

$$\Delta = a_{11}a_{22} - a_{12}a_{21} \quad \text{determinanta od } A$$

$$u(t) = -a_{22}b_1x + a_{12}b_2x + b_1\dot{x}$$

$$v(t) = -a_{11}b_2x + a_{21}b_1x + b_2\dot{x}$$

- Ako su obje konstante $a_{12} = a_{21} = 0$ (matrica A je dijagonalna) sustav je opisan s dvije razvezane jednadžbe prvog reda.

38

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

- uobičajeno je jednadžbu drugog reda nepobuđenog sustava pisati u obliku:

$$\ddot{y} + 2\alpha\dot{y} + \omega_0^2 y = 0,$$

$2\alpha = -T$, α je faktor prigušenja,

$\omega_0^2 = \Delta$, ω_0 je frekvencija neprigušenog titranja.

- analizirajmo odziv ovog sustava

39

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

- karakteristična jednadžba je:

$$p^2 + 2\alpha p + \omega_0^2 = 0,$$

- njezina rješenja su karakteristične ili prirodne frekvencije sustava drugog reda.

$$p_{1,2} = -\alpha \pm \sqrt{\alpha^2 - \omega_0^2} = \begin{cases} -\alpha \pm \sqrt{\alpha^2 - \omega_0^2} & \text{za } \alpha > \omega_0 > 0 \\ -\alpha & \text{za } \alpha = \omega_0 > 0 \\ -\alpha \pm j\sqrt{\omega_0^2 - \alpha^2} & \text{za } 0 < \alpha < \omega_0 \end{cases}$$

40

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

- rješenje je oblika: $y(t) = Y_1 e^{p_1 t} + Y_2 e^{p_2 t}$

- proizvoljne konstante određuju početni uvjeti $y(0)$ i $\dot{y}(0)$.

- rješenje se može napisati u obliku:

$$y(t) = \frac{y(0)p_2 - \dot{y}(0)}{p_2 - p_1} e^{p_1 t} + \frac{\dot{y}(0) - y(0)p_1}{p_2 - p_1} e^{p_2 t}.$$

41

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

- zavisno od veličina α i ω_0 postoji tzv.

- nadkritično prigušenje $\alpha > \omega_0$,
- kritično prigušenje $\alpha = \omega_0$,
- podkritično prigušenje $\alpha < \omega_0$,
- neprigušeni slučaj $\alpha = 0$.

42

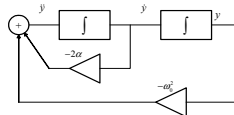
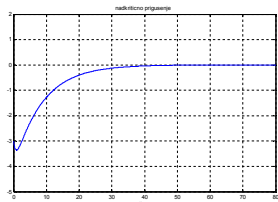
Vladanje i svojstva sustava drugog reda

- za: $\alpha = 0,75$; $\omega_0 = 0,4$

$$\alpha > \omega_0 \Rightarrow p_{1,2} = -\alpha \pm \sqrt{\alpha^2 - \omega_0^2} = -0,75 \pm 0,6344$$

$$= -0,1156$$

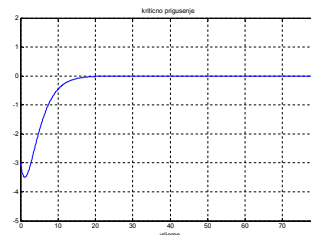
$$= -1,3844$$

43

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

- za: $\alpha = \omega_0 = 0,4 \Rightarrow p_{1,2} = -\alpha = -0,4$

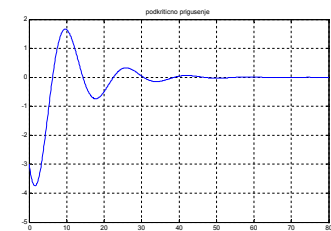

44

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

- za: $\alpha = 0,1$; $\omega_0 = 0,4$

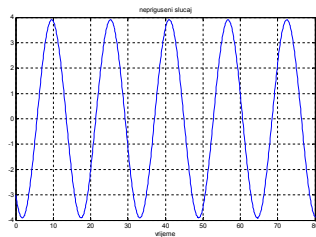
$$\alpha < \omega_0 \Rightarrow p_{1,2} = -\alpha \pm j\sqrt{\omega_0^2 - \alpha^2} = -0,1 \pm j0,3873$$

45

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

- za: $\alpha = 0; \omega_0 = 0,4 \Rightarrow p_{1,2} = \pm j\sqrt{\omega_0^2} = \pm j0,4$

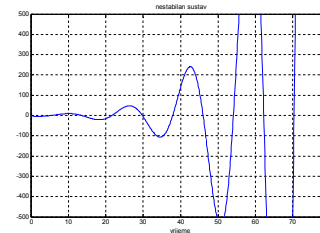

46

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

- za: $\alpha = -0,1; \omega_0 = 0,4$

$$\alpha < \omega_0 \Rightarrow p_{1,2} = -\alpha \pm j\sqrt{\omega_0^2 - \alpha^2} = 0,1 \pm j0,3873$$

47

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

SIMULINK primjer

48

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

- rješenje homogene jednadžbe stanja može se dobiti pretpostavkom da eksponencijalne funkcije $w_1 = W_1 e^{pt}$, $w_2 = W_2 e^{pt}$ zadovoljavaju skup od dvije jednadžbe:

$$\begin{aligned} \dot{w}_1 &= a_{11}w_1 + a_{12}w_2 \\ \dot{w}_2 &= a_{21}w_1 + a_{22}w_2 \end{aligned}$$

49

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

- dobije se sustav karakterističnih algebarskih jednadžbi:

$$\begin{aligned} \dot{w}_1 &= a_{11}w_1 + a_{12}w_2 \\ \dot{w}_2 &= a_{21}w_1 + a_{22}w_2 \end{aligned} \xrightarrow{\substack{w_1 = W_1 e^{pt} \\ w_2 = W_2 e^{pt}}} \begin{aligned} pW_1 e^{pt} &= (a_{11}W_1 + a_{12}W_2) e^{pt} \\ pW_2 e^{pt} &= (a_{21}W_1 + a_{22}W_2) e^{pt} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} pW_1 &= a_{11}W_1 + a_{12}W_2 \\ pW_2 &= a_{21}W_1 + a_{22}W_2 \\ (a_{11} - p)W_1 + a_{12}W_2 &= 0 \\ a_{21}W_1 + (a_{22} - p)W_2 &= 0 \end{aligned}$$

50

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

- da bi sustav karakterističnih jednadžbi dao rješenja za amplitude W_1 , W_2 različite od nule, mora determinanta sustava biti jednaka nuli,

$$\begin{vmatrix} (a_{11} - p) & a_{12} \\ a_{21} & (a_{22} - p) \end{vmatrix} = 0.$$

- to daje polinom drugog stupnja:

$$p^2 - \text{Tp} + \Delta = 0.$$

51

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

- odakle slijede prirodne frekvencije p_1 i p_2 za koje e^{pt} zadovoljava jednadžbu.
- rješenje se može napisati u obliku:

$$\begin{aligned} w_1(t) &= W_{11}e^{p_1 t} + W_{12}e^{p_2 t}, \\ w_2(t) &= W_{21}e^{p_1 t} + W_{22}e^{p_2 t}. \end{aligned}$$

52

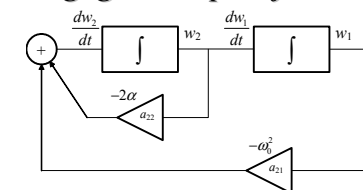
Vladanje i svojstva sustava drugog reda

- nezavisne su samo dvije konstante i one se odrede iz dva početna uvjeta.
- druge dvije konstante proizlaze iz prvih uvrštenjem u jednadžbe stanja za $t = 0$.

$$\begin{aligned} W_{11} &= \frac{(a_{11} - p_2)w_1(0) + a_{12}w_2(0)}{p_1 - p_2} & W_{12} &= \frac{(p_1 - a_{11})w_1(0) - a_{12}w_2(0)}{p_1 - p_2} \\ W_{21} &= \frac{a_{21}w_1(0) + (a_{22} - p_2)w_2(0)}{p_1 - p_2} & W_{22} &= \frac{-a_{21}w_1(0) + (p_1 - a_{22})w_2(0)}{p_1 - p_2} \end{aligned}$$

53

Vladanje i svojstva sustava drugog reda - primjeri

$$\begin{bmatrix} \dot{w}_1 \\ \dot{w}_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ a_{21} & a_{22} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} w_1 \\ w_2 \end{bmatrix}$$

54

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

$$\begin{bmatrix} \dot{w}_1 \\ \dot{w}_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ a_{21} & a_{22} \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} w_1 \\ w_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -\omega_0^2 & -2\alpha \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} w_1 \\ w_2 \end{bmatrix}$$

$$\left. \begin{array}{l} T = -2\alpha \\ \Delta = \omega_0^2 \end{array} \right\} \Rightarrow \text{karakteristična jednadžba} \\ p^2 + 2\alpha p + \omega_0^2 = 0$$

▪ za

$$\alpha < \omega_0 \Rightarrow p_{1,2} = -\alpha \pm j \underbrace{\sqrt{\omega_0^2 - \alpha^2}}_{\omega_d}$$

55

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

$$p_1 = -\alpha + j\omega_d$$

$$p_2 = -\alpha - j\omega_d$$

▪ neka je $w_2(0) = 0$, za zadani primjer slijedi

$$W_{11} = \frac{-p_2 w_1(0) + w_2(0)}{p_1 - p_2} = \frac{(\alpha + j\omega_d) w_1(0)}{2j\omega_d}$$

$$W_{12} = \frac{(p_1 - a_{11}) w_1(0) - w_2(0)}{p_1 - p_2} = \frac{(-\alpha + j\omega_d) w_1(0)}{2j\omega_d}$$

56

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

▪ pa je

$$w_1(t) = \frac{(\alpha + j\omega_d) w_1(0)}{2j\omega_d} e^{(-\alpha + j\omega_d)t} + \frac{(-\alpha + j\omega_d) w_1(0)}{2j\omega_d} e^{(-\alpha - j\omega_d)t}$$

$$w_1(t) = w_1(0) e^{-\alpha t} \left(\frac{\alpha}{2j\omega_d} e^{j\omega_d t} + \frac{1}{2} e^{j\omega_d t} - \frac{\alpha}{2j\omega_d} e^{-j\omega_d t} + \frac{1}{2} e^{-j\omega_d t} \right)$$

$$w_1(t) = e^{-\alpha t} \left(\frac{\alpha}{\omega_d} \sin(\omega_d t) + \cos(\omega_d t) \right) w_1(0)$$

57

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

▪ kako je $w_2(t) = \dot{w}_1(t) \Rightarrow$

$$w_2(t) = -\frac{\alpha^2}{\omega_d} e^{-\alpha t} \sin(\omega_d t) w_1(0) - \omega_d e^{-\alpha t} \sin(\omega_d t) w_1(0)$$

▪ za $\frac{\alpha}{\omega_d} \ll 1$

$$w_1(t) = e^{-\alpha t} \cos(\omega_d t) w_1(0)$$

$$w_2(t) = -\omega_d e^{-\alpha t} \sin(\omega_d t) w_1(0)$$

58

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

$$w_1(t) = e^{-\alpha t} \cos(\omega_d t) w_1(0) \Rightarrow \cos(\omega_d t) = \frac{w_1(t)}{w_1(0) e^{-\alpha t}}$$

$$w_2(t) = -\omega_d e^{-\alpha t} \sin(\omega_d t) w_1(0) \Rightarrow \sin(\omega_d t) = \frac{w_2(t)}{-\omega_d e^{-\alpha t} w_1(0)}$$

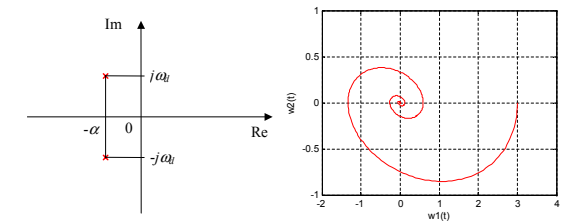
▪ pa je

$$\left(\frac{w_1(t)}{e^{-\alpha t} w_1(0)} \right)^2 + \left(\frac{w_2(t)}{-\omega_d e^{-\alpha t} w_1(0)} \right)^2 = 1$$

59

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

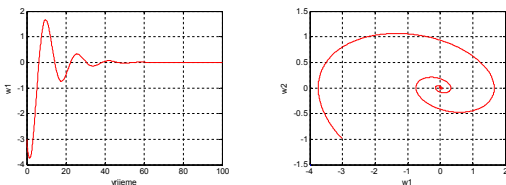
▪ za $\alpha = -0,1$; $\omega_d = 0,4 \Rightarrow \omega_d = 0,3873$;
 $w_1 = 3$; $w_2 = 0$;

60

Vladanje i svojstva sustava drugog reda

▪ za $\alpha = -0,1$; $\omega_d = 0,4 \Rightarrow \omega_d = 0,3873$;
 $w_1 = -3$; $w_2 = -1$;

61